

9. C. Rijken and G. Vermeulen (Eds.), Joint Investigation Teams in the European Union ©2006, T M C Asser press, The Hague, The Netherlands and the Authors, 248 p.
10. Eurojust Annual Report 2019. URL: http://www.eurojust.europa.eu/doclibrary/corporate/eurojust%20Annual%20Reports/Annual%20Report%202019/AR2019_EN.pdf (дата звернення: 21.04.2020).

Ключові слова: спільна слідча група, міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.

Ключевые слова: совместная следственная группа, международное сотрудничество по уголовным делам.

Key words: joint investigation team, international cooperation in criminal matters.

БІЛА-ТЮРІНА ЮЛІА ЗИНОВІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
викладач Івано-Франківського коледжу, кандидат юридичних наук*

РЕФОРМУВАННЯ ПОЛІЦІЇ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ КОНЦЕПЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА

Вимоги, що висуває європейська спільнота, спрямовані на реформування правоохоронних органів держави, трансформацію України на сервісну державу, призначенням якої є не примус та контроль, а забезпечення соціального компромісу, пом'якшення та подолання соціальних антагонізмів, де правоохоронні органи є не інструментом держави, а стоять на охороні захисту прав, свобод та законних інтересів саме громадян. Закономірним наслідком еволюційного розвитку функцій держави є переорієнтація функціонування органів внутрішніх справ, їхнє перетворення на державну структуру надання правоохоронних послуг населенню. Сприйняття держави органічним елементом соціуму та мінімізація її антагоністичного позиціонування безпосередньо залежать від сутнісного наповнення функціонування правоохоронних органів, передусім, органів поліції як найбільш наближених до людини у своїй повсякденній діяльності.

Позиціонування поліції як принципово нового органу пов'язано із впровадженням концепції сервісної держави в Україні. Служіння суспільству є оптимальним завданням, яке ставиться перед кожним суб'єктом публічної адміністрації, включаючи поліцію [1, с. 103].

Підтвердженням реформування поліції в рамках концепції соціального партнерства стало прийняття Закону України «Про Національну поліцію», яким докорінно змінено завдання поліції через виокремлення сервісної функції цього суб'єкта владних повноважень [2]. В умовах політичної нестабільності, недосконалості чинного законодавства, малоефективної взаємодії органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства актуалізується вивчення передового зарубіжного

досвіду впровадження концепції соціального партнерства у здійснення правоохоронної діяльності.

Врахування концепції «соціального партнерства» («compstat policing») у діяльності поліції виражається у виробленні нової філософії поліцейської діяльності, за якою поліція побудована згідно з принципом децентралізації її структури, та діє в тісній співпраці з громадянами. За умови втілення концепції соціального партнерства у правову дійсність, позитивно змінюється мотивація праці поліцейського, розширюється роль працівників поліції в суспільстві, поліпшуються взаємини як між самими поліцейськими, так і між поліцейськими й громадянами.

Термін «служіння суспільству органами Національної поліції» означає, що враховуючи соціальну природу поліції, остання забезпечує охорону прав і свобод людини, протидію злочинності, підтримання публічного порядку та безпеки лише заради людини, при цьому державні інтереси відходять на другий план. Тобто поліція захищає народ, а не державу від народу. Таким чином, мета діяльності Національної поліції України полягає у служінні суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності та підтримання публічної безпеки та порядку та пов'язаний з цим обов'язок суворо обмежуватися власними визначеними повноваженнями, утримуючись від будь-яких свавільних дій.

Станом на теперішній час, можна стверджувати, що діяльність Національної поліції, включаючи її правоохоронну і правозахисну складові визнаються послугами. Національна поліція як орган державної влади і суб'єкт надання публічних послуг здійснює сервісну діяльність комплексно і не обмежується наданням виключно послуг поліцейських. Національна поліція надає комплекс публічних послуг, серед яких доцільно виокремити: професійні (правоохоронні), адміністративні, інформаційні, соціальні послуги. Варто зазначити, що функції Національної поліції України по-різному відображаються у діяльності усіх підрозділів, які входять до її складу. Наприклад, діяльність кримінальної поліції та органів досудового розслідування об'єктивно направлено на забезпечення протидії злочинності; патрульної поліції – на забезпечення публічної безпеки і порядку, надання у межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги і т.д.

На нормативному рівні, адміністративні послуги, що надаються поліцією стосуються наступних видів діяльності: видача спеціальних дозволів (погоджень, висновків) на здійснення певних дій; сертифікація продукції; ліцензування певних видів господарської діяльності; державна реєстрація з веденням реєстрів; підтвердження (посвідчення) певного юридичного статусу та/або факту [2]. До платних адміністративних послуг, що надаються поліцією відносяться наступні: видача дозволів на придбання і перевезення вогнепальної зброї, боєприпасів, інших предметів, на які поширюється дозвільна система; видача дозволу на зберігання і носіння (реєстрація, перереєстрація):

нагородної зброї, мисливської, холодної, пневматичної зброї, інших предметів, на які поширюється дозвільна система; переоформлення зброї за місцем її обліку з одного власника на іншого; видача дозволу (оформлення документів) на відкриття та функціонування об'єктів дозвільної системи, що працюють з вибуховими матеріалами, піротехнічних майстерень та інших об'єктів; видача ліцензії на надання послуг з охорони власності та громадян тощо [3].

Що стосується інформаційних послуг, що надаються поліцією, то вони полягають у наступному: поліція здійснює інформаційно-аналітичну діяльність; поліція в рамках інформаційно-аналітичної діяльності формує бази (банки) даних, що входять до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України; користується базами (банками) даних Міністерства внутрішніх справ України та інших органів державної влади; здійснює інформаційно-пошукову та інформаційно-аналітичну роботу; здійснює інформаційну взаємодію з іншими органами державної влади України, органами правопорядку іноземних держав та міжнародними організаціями. Поліція може створювати власні бази даних, які необхідні для забезпечення щоденної діяльності органів (закладів, установ) поліції у сфері трудових, фінансових, управлінських відносин, відносин документообігу, а також міжвідомчі інформаційно-аналітичні системи, необхідні для виконання покладених на неї повноважень тощо [2].

Поліція, відповідно до покладених на неї завдань, вживає всі можливі заходи для надання невідкладної, зокрема, домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їх життя чи здоров'я; у межах повноважень, передбачених законом, надає соціальну і правову допомогу громадянам, сприяє державним органам, підприємствам, установам та організаціям у виконанні покладених на них законом обов'язків [4]. Таким чином, можна констатувати, що поліція надає соціальні послуги.

Для підвищення ефективності поліції у сфері надання публічних послуг необхідно впроваджувати основи проєктивного обслуговування населення, що полягають у встановленні координаційних зв'язків між громадою та поліцейськими структурами шляхом: визначення потреб громади у сфері забезпечення публічної безпеки; обговорення з громадою плану заходів щодо досягнення відповідного рівня поліцейських послуг; розвитку форм і методів комунікації громади і поліції; солідаризації відповідальності. Це опосередковано зміною напрямків узгодження положень концепції реформи з децентралізацією в Україні та становлення Національної поліції як сервісного органу, що функціонує на принципах Community policing. Запропоновано розширити договірну форму регулювання діяльності Національної поліції на відносини з органами місцевого самоврядування.

Вбачається доцільним подальша інтенсифікація соціальних передумов участі громадськості в прийнятті рішень працівниками поліції, необхідно включити до навчальних програм загальноосвітніх, профе-

сійно-технічних, вищих навчальних закладів курсів і тем з питань розвитку громадянського суспільства; висвітлення поліції як сервісного суб'єкта владних повноважень, який надає послуги громадськості з використанням специфічних засобів впливу.

Список використаної літератури:

1. Субота С.І. Сучасні наукові уявлення щодо взаємодії громадянського суспільства і поліцейських структур. *Право і безпека*. 2015. № 3 (58). С. 103-108.
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
3. Деякі питання надання підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби платних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 р. № 1098. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1098-2011-%D0%BF>
4. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 877. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/877-2015-%D0%BF>

Ключові слова: поліція, соціальне партнерство, сервісна функція, суб'єкт публічної адміністрації.

Ключевые слова: полиция, социальное партнерство, сервисная функция, субъект публичной администрации.

Key words: police, social partnership, service function, subject of public administration.

БАБІЙ АЛЛА ЮРІЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри кримінальної юстиції
Чернівецького юридичного інституту*

ПОНЯТТЯ ТА СИСТЕМА ЕКСТРЕМІСТСЬКИХ ЗЛОЧИНІВ

Екстремізм виступає самостійною формою злочинної діяльності. Як констатує С.Я. Лихова, ознаки екстремізму притаманні багатьом суспільно небезпечним діянням, які вчиняються в Україні [1, с. 232]. Наразі в Україні законодавець обходить увагою питання, що таке екстремізм та які його злочинні прояви. Слід враховувати, що при цьому відбувається постійний розвиток і ускладнення феномена екстремізму та його різноманітних форм проявів. З часом може відбуватися розширення кола злочинних діянь, які містять в собі ознаки екстремізму. Як зазначав О.В. Петрянін, якість і ефективність кримінально-правової протидії екстремізму передусім залежать від можливості визначення вичерпного кола злочинів екстремістської спрямованості. В основу їх визначення, на його думку, повинен бути покладений об'єкт і мотив посягання [2, с. 218].